

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

veebruar 2021 nr 2 (233)

Kihnu tänab ja tunnustab...

Elutöö preemia

PAUL SEPP – austusavaldusena kartmatule kaptenile merepärandisse sügava jälje jätmise eest.

Kihnu valla aukodanik

HILMA KERBAK – austusavaldusena kultuuritraditsioonide säilitamise ja edasikandmise eest läbi muusika.

Aasta tegu 2020

SUARU SADAMA VALMIMINE

Kihnu Vallavalitsus

Tänukirjad

Dr. ELO SEIN – heategevusliku panuse eest kihnlaste silmakontrolli vahendite soetamisel

JAANUS KOTT – abivalmis kuldsete kätega Kihnu mees, kes on muutnud meie elukeskkonna palju paremaks ja esteetiliselt nauditavamaks

SILVER KÕSTER – kunst on elu tundmaõppimise viis. Silmaringi laiendamise ja hetkede talletamise eest

MARIA MICHELSON – Metsamaa päikselise arendamise eest (folklooriansambli ja pillilaste esinemised, laagrite läbiviimine)

PÄRNUMAA ÜHISTRANSPOORDIKESKUS MTÜ – sotsiaaltranspordi mõistliku ja mugava korraldamise eest, mis on kihnlaste hädavajalikud sõidud muutnud mugavaks ja stressivabaks

KÜLLI LAOS – Kihnu keele ja kultuuri loo tutvustamise eest väljaspool Kihnu saart

AKADEEMILISED KANADA EESTI NAISED – omaalgatusliku heategevusliku panuse eest Kihnu noorte tegevustesse

AS TALLINNA LENNUJAAM – Kihnu

Foto: Andreas Raukas

helikopteriplatsi valmimisele kaasaaitamise eest

UIBU KOHVIK – kiire reageeringu eest Kihnu suves- oma kohviku kõigile külalistele avamise ning tühja kõhu leevendamise eest

KIHNU KÜLALISTEMAJA OÜ – eduka soloettevõtjana üleriigiliselt silmapaistmise eest

DISCGOLFIKLUBI ALBATROSS MTÜ – Kihnu Open korraldamise eest

MTÜ KIHNU ELAV PÄRIMUS – Theodor

Saare sünnipaiga mälestuskivi paigaldamise eest

SA KIHNU KULTUURIRUUM – Pärnumaa aasta vabaühenduse tiitli Kihnu toomise eest

FIE ELLY KARJAM – Kihnu käsitöö väärtustamise ja tutvustamise eest, (legendaarne troide kuduja, veebikaubamaja avamine, erinevad koolitused)

KIHNU KALUR – läbi kaubamärgi Kihnu Kalur kohaliku tooraine väärimine, arendamine, turundamine.

Muusikaõpetaja Hilma

Armastatud muusikaõpetaja Hilma töökus ja oskus lastele laulu ja pillimängu õpetamisel tõi talle valla väarikaima tunnustuse - Kihnu aukodaniku tiitli.

Hilma on suutnud Kihnus oldud 14 aasta jooksul panna kõik lapsed aktiivselt muusikaga tegelema ja Kihnu koolist on saanud ainulaadne kool kogu riigis, kus pea kõik lapsed mängivad pilli.

Aga mitte ainult: Hilma on viinud lapsed laulupeole, arvukatele festivalidele, esinemistele, võistlustele, kus nii lauljad kui ka pillimängijad aina auhindu nopivad. Vähemtähitis pole ka see, et lapsed armastavad oma päikselist ja alati heatujulist muusikaõpetajat.

„Ma olen nii ära ehmatatud

– see on nii uskumatu ja ootamatu,“ oli Hilma esimene emotsioon ja ta lisas, et tänukirjast oleks piisanud küll.

Kui vallasekretär Hedy talle otsuse ette luges, siis oli Hilma telefoni otsas nii kaua vait, et Hedy pidi küsima, kas ta seal ikka alles on.

Hilma hinnangul on varasemate aukodanike seltskond nii väarikas, et sinna kuulumine tekitas aukartust ja see võttiski sõnatuks.

Tegelikult on Hilma vallalt päris mitu tänukirja juba saanud, samuti valiti ta 2011. aastal Aasta kihnlaseks õpilaste laulupeole viimise eest ja ta pälvis Pärnu maakonna parima haridustöötaja tiitli.

„Olen nii laulupeo usku,“ on ka Hilma enda jaoks olulisim laste laulupeole viimine. Esmakordselt kõlas Kihnu

Õpilased ja koostööpartnerid ütleavad

Nõlvaku Kristjan, vilistlane
Mäletan ja hindan tema puhul seda, kuidas ta pilli õpetas. Seda võis nimetada piitsa ja prääniku meetodiks. Piitsa seal muidugi päriselt ei kasutatud, aga piitsa asemel oli see, et pidi pillitunnis kauem olema ja rohkem mängima, kui sa ei olnud kodus harjutanud.

Präänikuks oli aga võimalus varem tunnist ära saada ja koju minna, kui sa oskasid oma lugusid hästi mängida. Minu arvates oli ta väga hea akordioniõpetaja, sest mul oli üpris lihtne tema õpetuse läbi endale lood selgeks saada.

Roo Maarja, vilistlane
Hilma tuli Kihnu Kooli siis, kui mina läksin kaheksandasse klassi. Mul on sellest ajast väga soojad mälestused, sest siis hakkas pillimäng koolis aktiivselt pihta ja ma sain samuti paar aastat sellest osa. Mäletan, et Hilma oli alati valmis mulle pärast tunde akordionil mõne loo jälle selgeks õpetama ja mina käisin siis seda järgnevatel päevadel usinalt harjutamas.

Küll läks alguses kaua aega, et mõlema käega mängima saada. Esimene lugu oli „Neiukenne noorukene“ – endiselt *jõlus* lugu. Kui õigesti mäletan, siis esitasime selle koos Renate, Diana, Marili ja Agne-

ga. Mina ja Renate mängisime akordioni ja teised tüdrukud kannelt. Selline vahva mälestus :)

Tammekivi Kärolin, vilistlane
Õpetaja Hilma on aukodaniku tiitlit rohkem kui väärt. Kõik see, mida ta on Kihnu Kooli ja tegelikult kogu Kihnu saare jaoks teinud, on imetlusväärne.

Kihnu Koolist mäletan, et Hilma oli muusikatundides alati väga vastutulelik ja kuulas ära õpilaste ideed, kuidas oleks lihtsam õppida ja teema selgeks teha. See lahkus ja rõõmus tuju, mis klassi astudes õpilasi vastu võttis, oli nakkav. Kui õpetaja on rõõmus ja tahab õpetada, siis on ka õpilased valmis õppima.

Akordioni õppimisest on mul ka ainult head mälestused. Minu tund oli tavaliselt hommikuti, 8.15, enne tundide algust. Pean ütlema, et õpetajast väga julge käik mu tund hommikuks panna. Peab ikka kannatust olema, kui saadan 8.00 sõnumi, et ei saa tundi tulla. Enamasti ikka sellepärast, et magasin sisse. Kui sisse ei maganud, siis hilinesin ikka.

Mõnikord jõudsin tundi alles 8.36, aga Hilma ei olnud kuri, vähemalt ei näidanud seda välja. Selle vähese ajaga, mis minu hilinemisest järgi jäi, sain siiski

palju lugusid selgeks.

Hilma suutis akordionimänguga nii väga nakatada, et pärast pärimuskooli lõpetamist, ei ole ma akordionit nurka visanud. Kihnus olles võtan ikka akordioni kätte ja mängin suurima heameelega. Aitäh, õpetaja Hilma!

Tälle Renate, vilistlane
Hilma tuli meile viimases klassis klassijuhatajaks. Mul ei ole meeles nõ seiku, kuid Hilma on mul meeles inimesena, kes on usaldusväärne ja lõpmatult hea südamega.

Temaga oli hästi kerge suhelda ja seda siiani. Ka praamis kokku saades on mul alati hea meel teda näha ja uurida, kuidas tal läheb ja mis plaanid tal on. Hilma tundub mulle hästi tugeva inimesena, kes on õiglane ning aus.

Ta pani isegi mu laulma, kuigi ma selles hea ei olnud, kuid ta paneb sind endasse uskuma, et sa saad alati hakkama. Ta on nii palju Kihnu jaoks ära teinud. Kõik see, kuidas ta on Kihnu lapsed laulma ja pilli mängima pannud, uskumatu! Mul on olnud au olla Hilma Kerkaku õpilane!

Aitäh Hilmale selle torede aja eest, mil ta oli meie klassijuhataja. Palju õnne Kihnu aukodanikuks saamise puhul! Soovin ikka sama positiivset meelt ja

Lea Kerbak sai valla aukodanikuks

laste laul laulukaare all juba 2009. aasta üldlaulupeol, edasi juba iga kahe aasta tagant kas siis koolinoorte laulupidu või siis suur laulupidu või pillipidu.

Esimest korda suurele peole pääsemine oli nii tähtis, et iga tunni alguses kirjutas õpetaja suurelt tahvli-le: „LAULUPEOLE!“ ja kui ta mõnikord unustas, kirjutasid selle mantra tahvli-le lapsed.

Sellesama soovumelma kirjutas Hilma ka oma Kihnu ja Paikuse kodu seinale, sest ta on kuulnud õpetust: kui sa ikka midagi väga soovid, kirjuta see üles nii, et seda iga päev näed.

„Kõige keerulisem oligi esimest korda laulupeole pääseda, järgmiste pidude ettevalmistused tulid lihtsamalt. Samuti pole lisaproovideks

pühapäeviti või siis koolivaheajal hiljem enam vajadust olnud. Lapsed on lihtsalt nii tublid,“ ütles ta.

Tegelikult ei viinud Hilma lapsed mitte lihtsalt laulupeole, vaid lisaks laulukaa-re alla pääsemisele omistati Kihnu mudilaskoorile 2011. aastal II kategooria koori tiitel ja 2017 juba I kategooria koori tiitel – mõlemad on väga väärikad tunnustused – ka Ellerhein on I kategooria koor.

Oma tegemistest oluliseks peab Hilma laste viimist Viljandi Pärimuskultuuri Aidas korraldatud võistumängimistele, kus akordioniõpilased said mitmeid eripreemiaid.

Ja muidugi Eesti saarte koolide pärimuspäevad, mille koos Kolde Külliga 2012. aastal algatas.

„Tore, et pole see traditsioon pole katkenud ja jõudis jälle ringiga Kihnu tagasi,“ rõõmustas ta. Sel kevadel on pärimuspäevad taas Hiiumaal.

Kuhu kõikjale Hilma lapsi esinema viinud pole? Kilingi-Nõmme suurte traditsioonidega „Kaunimale metsalaulule“, Väiksele Koolicantole, Viljandi Folgile, Kaunase ja Bulaaria festivalidele, Pärilusele ja muidugi igal aastal Kihnu Mere Peole. See nimekiri pole kaugeltki lõplik: Kihnus esinetakse pea igal üritustel ja tähtsate külaliste tervitamistel.

See mu töö ju,“ jääb Hilma ise tagasihoidlikuks. „Kõige naljakam on see, et ma ise ei tunne, et ma midagi suurt oleks teinud – Kihnu lastel on laulmine lihtsalt veres,“ ütles

ta Kihnu Lehes, kui aasta kihnlase tiitli sai.

Tulevastest plaanidest on kavas kevadel korraldada kontsert „See laul kõlab tuttavalt“, kus praegused kooliõpilased esitavad laule, mis Hilma õpilased varem laulnud on.

Koolijuht Jana Ruubli idee on anda välja Kihnu laste plaat, salvestused toimuvad Pärnus ja kui kõik hästi läheb, on kevadel plaadi esitluskontsert.

Väga ilusasti võttis Hilma olemuse kokku Lea Jõgisuu, kelle direktoriks olemise ajal muusikaõpetaja Kihnu tuli: „Hilma on headuse kehasus ja väga südamega asja juures. Temaga väga hea koos töötada, sest kritiseerimise asemel püüab ta asju lahendada.“ **Anu Saare**

jõudu uuteks vahvateks tegudeks!

Uue-Matu Mare, kihnu kultuuri kandja

Mida öelda Hilma kohta? Tema on läbiajaloo suurim kingitus ja parima asi, mis Kihnus juhtunud on. Ta on koolitanud välja ja andnud pillimängu-alaseid algteadmisi mitmekümnele Kihnu lapsele, kes kõik innukalt rahvamuu-sika hoidmist jätkavad.

Hilma on Õpetaja suure algustähega, temas on kõik need omadused, mis peavad olema ühel pedagoogil, see mida õpetab teooria, on temale kaasa sünninud.

Hilma kui pilliõppele alusepanija on mitmekülgsest andekas, tema teenete reas on Kihnu laste laulupeole viimine, laulukonkursside korraldamine ja muidugi on kõik galakontserdid, nagu kooli jõulupidu või emadepäeva kontsert olnud ju Hilma töö, milles teistel sageli vaid abistav osa.

Öeldakse, et asendamatu pole, Hilma on Kihnule asendamatu, ta on meie ajaloo suurkuju! *Aitima, meie tänäme!*

Võsu Marju, kihnu kultuuri kandja

Mina olin üks, kes arvas, et Hilma on seda tunnustust väärt.

See töö, mida Hilma on lastega aastaid järjest teinud, on lihtsalt imetusväärne. Nüüd näen seda iga päev enda laste pealt, mõlemad õpivad akordionit ning see on imeline. Väga palju oleme Hilma-ga koostööd teinud erinevate ürituste ja laagritega seoses ning Hilma peale võib alati kindel olla, töö korralik ja tulemus alati suurepärane.

Hilma sobib Kihnu, kihnlaseks, ma alati imetlen kui hea ta Kihnu riietes välja näeb. Suurepärane tunnustus imelisele õpetajale!

Aitäh Hilma, et olete meie kõigi kihnlaste jaoks need pikad aastad olemas olnud!

Noodi Mirjam, õpilane

Õpetaja Hilma on ikka positiivne ning tugõva piäleakkamisega. Tulõb mõni üritus, konkurss või võistlus - otsõ taotab tšahh meite nimes registreermislehe piäle kirja. Ennemä ikka küsõb kua, kas meitel viismist minnä on.

Pilli- ning muusikaõpetajana ond tämä tüe oln vaemustav. Jõlusad kontserdid ning aktusõd, kus Hilma juehtmisel musitseeri suab, ond miolõ ette armsad ning südämeligised. Vahepiäl tulõb sala-mahti kua rõõmupisar silmänurgast ää

pühki.

Isegi kui algusõs arjutamisõ käikus suunurgad allakohe vaovad, ond päräst lust juõniga lõõtsa tõmmata ning klaeh-võ piäl uvitavasi tirilimpsä vahelõ taota, sasja õpõtaja ond meitele suurõ vaeva-ga tundis õpõtän.

Hilma ond miolõ oln suur eeskuju, suurõpärane õpõtaja, motivaator ning tohutu inspiratsiooniallikas. Kui mia ühekorra suurõks kasva, tahaks mia sama suuri tegusi tehä nagu tämä!

Kuraga Mari, kihnu kultuuri kandja

Hilma panus Kihnu kultuuriellu on hindamatu! Kihnu rahvale tundub see loomulik ja tavapärane, et igal kooliüritusel kõik lapsed kas pilli mängivad või laulavad.

Tegelikult pole see mitte kusagil mujal nii, see on väga eriline! Ja see on kõik Hilma aastatepikkuse töö tulemus.

Mitte ainult kooli muusikatundides, vaid ka koolivälises „Kihnu asja“ ajamises on Hilma alati valmis olnud osalema.

Oma kogemusest võin öelda, et Hilma on 100 % usaldusväärne ja kindel ning seejuures alati positiivne.

Oled mulle suureks eeskujuks, aitäh!

Rauast kapten juhtis laevad iga ilmaga ohutult sadamasse

Ligi 60 aastat meremehekarjääri, mitte ühtegi ilma tõttu ära jäänud reisi, Atlandi ookeanil üle elatud võimsad orkaanid, kaks merekooli diplomit – selline on olnud tänavuse Kihnu valla elutööpreemia saanud Paul Sepa argielu. Jah, kui Pauli ajal ei olnud küll laevad enam puust, siis mees on rauast küll.

Kui Allika Pauli iseloomustatakse elutööpreemia saamisel, et ta on jätnud kihnlaste merepärandisse sügava jälje ning on keernud pea kõikide laevade roole, mis on Kihnu ja mandri vahel sõitnud, siis pole imestada, et Paul ei mällanud oma 18. sünnipäeva ära oodata, kui juba madrusena tööle asus.

Tööraamatusse sai tegelikult kirja siiski 18. sünnipäev ehk 10. september 1959, aga selleks ajaks oli noormees juba paar nädalat meremeheleiba maitsnud. Asi oli lihtsalt selles, et nõukogude ajal ei tohtinud alaealised meremehena tööd teha, nii pidi töötama fiktiivselt. Esimese töökoha nimi oli kõlav - Eesti NSV Teaduste Akadeemia Zooloogi ja Botaanika Instituudi mereihtuõlologia laboratoorium.

Juba järgmisel aastal määrati vahepeal Pärnus motoristi kursuse lõpetanud noormees motoristik. Ja siis võeti ta kolmeks aastaks nõuko-

gude armeesse.

Pärast sõjaväge töötas Paul esialgu samas asutuses ja läks siis Kihnu kalurikolhoosi Nõukogude Partisan kalatraalerile ja hiljem dessantpraamile madruseks. „Vedasime ehitusmaterjali, sel ajal vahetati Kihnus elektripostid betoonpostide vastu; kolhoosi masinaid, telliskive, loomi, kaupa,“ loetles ta.

Ning ometi õnnestus noormehel Tallinna merekooli pääseda. „Tahtsin juba enne sõjaväge minna, kõik kohad käsin läbi, aga ei võetud, sest mul olid sugulased välismaal,“ selgitas ta.

Ega Paul polekski merekooli saanud, kui Kihnu kalurikolhoosi esimees Olev Riivits, kes oli ka Moskvast ülemnõukogu presiidiumis, noormehel suunamiskirja poleks andnud ja oma vastutusele võtnud.

Hinnete ja eksamite pärast polnud sisseastumisel muret, aga vestlusel küsiti, miks sõjaväe läbiteinud noormees ei kuulu kommunistlikusse noorsooühingusse. Kas tema vaated ei lähe äkki nõukogude ideoloogiaga ühte? „Ütleisin, et olen põhikirja väga põhjalikult lugenud ja seal oli kirjas, et peab olema eeskujulik, aga mina ei suuda selline olla ja minu arust on see vabatahtlik organisatsioon.“ Paul naeris, et noorsooühingu põhikirja järgi ei tohtinud

komnoor üldse alkoholi tarbida, kuid tema mõnikord tahtis väikse napsu teha.

Viimasel kursusel polnud aga pääsu, Paulile öeldi, et kui ta komnooreks ei astu, praktikale ei lasta ja kool jääb lõpetamata. „Mis see ikka maksab, kaks kopikat liikmemaksu,“ ütles partorg talle. Sellele vaatamata oli praktikale saamisega üks häda ja viletsus, kui teistele pakuti koht kooli poolt, siis Paul pidi selle ise otsima – ikka nende välismaal elavate sugulaste pärast.

Aga koha sai ta vinge ja nii ta seilas augustist jaanuari lõpuni ehk kõige suuremate tormide ajal Atlandi ookeanil, kus sattus kahe orkaani kätte.

Neist võimsama nimi oli Claudia. Kanada ilmasteate järgi oli laine kõrguseks 24 meetrit ja kui laevad sattusid kõrvuti sõitma, siis teine ei paistnud laine tagant väljagi. „Tekile meid ei lubatud, tuul oleks üle parda lõõnud, kõik ukSED olid kinni, illuminaatorile pandi raudluugid ette,“ kirjeldas ta ettevootusabinõusid. Ärevaim hetk oli siis, kui korraga käis võimas mütsatus ja selgus, et laine lõi 2 sentimeetri paksuse illuminaatori puruks, millel raudluuki ees ei olnud. „Ei, hirmu ma ei tundud, põnev oli,“ meenutas mees. Kõige rohkem kartis ta hoopis seda, mis siis saab, kui pimesool valutama hakkab.

Merekooli radistina lõpetanud noor mees lõpetas sama kooli ka teist korda – seekord sai ta laevajuhi diplomi ja vahepeal jõudis veel Pärnus 200 tonniste laevajuhtide kursused läbi teha.

Ja kaptenikarjäär võiski alata: Paul on juhtinud transpordilaeva Kakra, kalatraalerit Imutlaid, laevu Sõprus, Kajakas, Reet.

Pauli elutööpreemiale pak-

kunud.. tõi võrdluseks, et kui metskapten Kihnu Jõnn sõitis paberiteta maailmameerid läbi, siis Paul esindab teist suunda ehk lipukaptenid, kel pikkade kooliaastate jooksul õpitud teadmised ja diplom taskus ja kes oma suurepärase oskustega pakus kihnlastele elutähtsat teenust, olles katkematuks ühenduslülilik saare ja mandri vahel.

Pikaaegne kapten on kogenud nii mõndagi, aga ilma pärast pole ta jätnud ära ühtegi reisi ja imestab, kuidas moodne Kihnu Virve alalõpmata kaldale jääb. „Mul ei olnud kajaloodi ega lokaatoreid, nüüd on moodsad automaatroolid ja laev pöörab ise.... Ma ei kujuta ettegi, et 15-meetrise tuulega võiks reisi ära jätta,“ imestab ta. Vana meremees on helistanud mõned korrad Kihnu Veeteede kontorisse ja sealt on öeldud, et kapten tegi sellise otsuse. „Praktika peab olema, siis sa tunnetad, kas võtad riski. Kui ei ole endas kindel, siis ei saa merele minna ega siis saa ka autoga sõita,“ leiab ta.

Kapten Sepp on viinud rahva üle mere ka kõige raskeimates ilmastikutingimustes. Kui ta Vormsi vahet sõitis, küsisid soomlased, millal ta jälle sõidab, sest siis on kindel, et laev ikka väljub.

Tegelikult jättis Paul ühe reisi siiski ära, aga see oli hoopis teine lugu. Kihnus oli veninatütre pulm ja pühapäeva õhtul tahtis mandrile pääseda ainult pulmarahvas. „Küsisin, kas nad tahaksid jõuda Pärnusse hommikul kell 8 ja rahval oli tohutu hea meel, et said pulmas edasi olla,“ jutustas Paul.

Ekstreemseid juhtumeid on ette tulnud küll ja küll. „Ükskord oli selline paks udu, et midagi polnud näha,“ kirjeldas ta juhtumit, mil Kakra-

Foto: Andreas Raukas

Jäämurdjaga Tarmo sõites oli ohuks jää liikumine

ga Kihnu-Pärnu tee ette võttis, lootes, et udu hajub. „Ma kellaaja ja kiiruse järgi arvestasin, et peaks muuli otsas olema, võtsin kiiruse maha ja jõudsin täpselt muulide vahele.“ Udu ei klaarinud ka õhtuks ära, aga väga oli vaja Kihnu tagasi pääseda. „Pärnu sadam ei tahtnud mind välja lasta, aga sain sadamakapteniga kokkuleppele. Täitsa kottpaks udu oli, aga tulin ilusti kohale.“

Naiivsevõitu küsimuse peale olukorra ohtlikkusest hakkab Paul naerma. „Ohtlik? Ohtlik on kogu aeg. Ise pead oma võimeid arvestama,“ lausus ta ja lisas, et tal oli kindel tunne.

Murrangulise saavutuse tegi Paul Sõpruse kapteni-

na, pälvides selle eest maa-deavastaja tiitli, kui rajas meretee Sorgu ja Manija vahelt, vähendades sellega reisiks kuluvat aega paari tunni võrra.

Paul jutustab, et kui ta Sõprusega esimese reisi tegi, oli kõva torm ja laevas olid veoautod, millel peal 2-tonnised briketilaadungid. Vastutuult keerates olid lained nii suured, et auto külge kinnitamata konteinerid hakkasid kõvasti kõikumama. Vat see oli ohtlik olukord: kapten lasi kiiruse maha, kinnitas laadungi rihmadega kinni ja toimetas ühe naise ja väikse lapse sõidautost ohutumasse kohta.

See oli nii pikk ja raske sõit, et Paul tegi ajaloolise otsuse. „Ütlesin, et mina enam ringi-

ga ei sõida ja hakkasin Sorgu ja Manilau vahelt sõitma – see tegi teekonna paar tundi lühemaks.“ Aga kajaloodi polnud ju!

Sõprusel alustades oleks Paul soovinud, et merelae-vanduse mehed oleksid esimese reisi kaasa teinud, aga kuna neile seda kinni ei makstud, näitasid nad sadamas „kuivalt“, kuidas masinad töötavad ja kus on tagurpidikäik. Merekaru sai hakkama.

Paul tahaks ise ka teada, kui palju noorpaare on Kihnu viinud – neid on omajagu, aga seda ei oska ta umbes ka kokku lugeda.

Pauli meremehetees on värvikaid lugusid, kalalaeval juhtus selliseid, millest ei tahagi rääkida. Ventspilsis juhtunu on tagantjärele naljakas. Paul tuli just kõrtsist, kui kohtus tuttava meremehiga, keda miilits tõenäoliselt lõugade laiutamise pärast sadamasse ei lasknud. Paul üritas kamraadi sisse smuugeldada, kuid asi lõppes nii, et mõlemad mehed löödi miilitsaauto kongi ja õõ tuli veeta soolaputkas.

„Miilits lasi teha särginööbid lahti ja tõmbas krauhiti! kõik riided korraka maha, pükstega tehti samamoodi. Teine mees ütles miilitsale, et nagu gestaapos oleks,“ jutustab ta sel hetkel vast naljast kaugel olevat lugu. Hommi-

kul selgus, et putkas oli kokku saanud palju meremehi, kes kõik lasti pärast ülekuulamist vabaks.

Noorte Tehnikute Maja õppelaeval Kajakas sõites tegeles kapten Sepp aastaid lastelaagritega ja see ületas tol ajal uudisekännise nii Eestis kui nõukogude Venemaal. Noorte Hääles oli lausa viies lehes järjejutt sellest, kuidas lastega tegeleti.

1979. aastal kirjutas sellest N liidu kõige tähtsam ajaleht Pravda ja samal aastal ingliskeelne väljaanne Soviet Life, mis ilmus ainult piiri taga.

„See number keskendusküsimusele Eestile, ka Ita Everist oli jutt. Ei tea, kas Ever seda ise teabki,“ kahtles Paul, kes sai ajakirja omanikuks juhuslikult ja tänu tutvustele.

Paul jutustab lõbusa loo, mis juhtus 1986. aasta juulikuus. Ta oli sõidutanud ekskursiooni mitmeks päevaks Ruhnu ja õhtuti käis lennujaama ülemal Heinol külas, kus võeti napsu ja Heino jutustas, et Tartust on lennukiga tulemas koolilaste ekskursioon.

Ja Paulil tekkis idee: „Oi kurat, küll oleks hea, kui saaksin Viljandis ära käia.“ Tal oli seal samal ajal naise tädi juubel. Lenduritega saadi kokkuleppele, et nad teel Tartusse Viljandis vahepeatus teeksid ja Pauli maha paneksid ning tagasilennul jälle Ruhnu tagasi viiks.

„See oli riskantne tegemine, leppisime lenduritega kokku, et kui lennuk pühapäeval ilma pärast ei saa lennata, viivad nad minu reisijad laevaga Pärnusse,“ jutustas ta. Kõik siiski toimis ja Paul võeti koos koduõllega Viljandist peale.

„Pakkusin lenduritele ka õlut, nad ütlesid, et ei saa võtta, äkki sõidavad kogemata Rootsi,“ naeris Paul. Keegi ei saanudki teada, et kapten oli vahepeal lennukiga juubelil käinud.

„Tänapäeval sellist asja juhtuda ei saa.“

Soov meremeheks saada viis Paul Tallinna Merekooli, pildil on ta 2. kursusel.

Head kihnlased ja külalised!

Tähistasime Eesti Vabariigi 103. aastapäeva ning traditsiooniliselt andsime üle vallapoolsed autasud ja tänukirjad. Tegime seda sel aastal veidi varem kui tavapäraselt, et sünnipäevanädalal saaksid kõik tähistada tähtpäeva õigel päeval pereringis.

Eelmisel aastal kujunes sünnipäevapidu tavapärasel rütmis, ei olnud õhus muud ärevust, kui tunnustuse saajate oma. Selle aasta aktus toimus õhkkonnas, kus kõigil on mõttes väike pelgus seoses COVID 19 levikuga, mistõttu peatun sellel teemal.

Loomulikult on ettevaatus vajalik, kuid ometi suhtume me sellesse teinekord kahepalgeliselt ja pealiskaudselt.

Kui kuuleme uutest piirangutest ja keeldudest, siis võtame neid kui absoluutseid meetmeid, absoluutseid tõdesid, mis kohalduvad ja millest üle astudes kardame karistust. Kipume ära unustama talupojamõistuse ja kinnistub teadmine, et kokkusaamised on keelatud ja kõik, mis vähegi toimib, tuleks justkui kinni panna. Kerkib "ei-saa, ei-tohi" mentaliteet. Arutatakse, et kes nüüd võõras inimene mandrilt tuleb, siis nendega küll ei tohi kokku puutuda...

Agas mis juhtub siis, kui lähme töölt või koolist koju? Saame kokku sõpradega, linnast tulevad oma tuttavad ja pereliikmed, lähme võibolla linna ostureisile, üritame sõita koolivaheajaks ära Eestist või sõita teise Eesti otsa suusatama/kelgutama. Siis, kui meie kui üksikisiku vaade mängu tuleb, vaatame neist keeldudest ja käskudest mööda ja leiame kõik vajaliku põhjenduse, et õhtul rahulikult magama minna. Miks nii?

Keelud ja käsud on selged - keegi peab vastutama selle eest ja nende elluviimist korraldama ning need on

Foto: Andreas Raukas

lihtsad - öeldi ja nii peab olema. Head sõbrad, aga öeldakse ka, et desinfitseerige käsi, hoidke vahet, ärge saage kambakesi kokku ja kandke siseruumides maski - seda saab ja peab tegema iga üksikisik ise, aga ometi ei skandeerigi keegi midagi selle kohta, kui mask puudub, käsi ei desotata või rõõmsalt kambakesi kokku saadakse ja koos aega viidetakse. Kuidas nii?

Palun, saame keskpörandal kokku. Teeme nii, et toimuda saavad nii avalikud üritused ja kui saadakse kokku ka eraviisiliselt, järgitakse neid samu reegleid. Kogu COVID väsimuse raames kipub unenema olulisim - milleks neid piiranguid, keeldusid ja nõudeid seatakse - et pöörduda tagasi võimalikult kiiresti tavapärase elukorralduse juurde. Samuti selleks, et püütakse arvestada maksimumalset, jätkamaks ka seni tavapärase elu. Mulle tundub, et see osa kommunikatsioonist kaob ja meelde jäävad ainult käsud ja keelud. Peame leidma tasakaalu.

Piirangutel on palju erisusi, mis võimaldavad inimestel käia kodust väljas kontserditel ja teatrites, saada kokku teiste inimestega, suhelda. Vaimne tervis on sama oluline kui füüsiline, julgen öel-

da, et teinekord olulisemgi - vaim peab puhkama ja saama samamoodi toitu - vaimutoitu. Nii toimus ka sel aastal väike aktuskontsert, järgides seatud reegleid, sest väikeses mahus ja piiratud ringis vabariigi aastapäeva tähistamine ning inimeste tunnustamine annab samuti palju jõudu edasiminekuks! Inimene on sotsiaalne olend ja üks lihtsalt ei saa.

Head inimesed, ajad on keerulised, aga hoidkem alles kaine mõistus ja soe süda ning leidkem võimalused, kuidas saada hakkama, mitte ärgem klammerdugem selle külge, kuidas ei saa. Ka täna, kui me meediast ei loe muud, kui soovitusi pügeda sügavale urg, mida kaugemale üksleisest, seda parem.

Vabariigi aastapäeva tähistamisel mälestatakse neid vapraid mehi ja naisi, kes võitlesid vabaduse eest, kellest paljud jätsid Eesti vabaduse eest oma elu. Palju kõneldakse, et tänasel päeval nii iseenesest mõistetav vabadus ei ole kunagi midagi iseenesestmõistetavat ning iga päev tuleb elada viisil, mis meie iseseisvust tsemenditeerib.

Praegu oleme meist olenevatest paratamatult olukorras, kus meie vabadused on piiratud ning seda mitte ainult ri-

igi eksistentsi tarbeks, vaid otseselt meie iseendi tervise kaitseks. Meilt nõutakse vahe hoidmist, maski kandmist, mitte massilist kogunemist ning käte desinfitseerimist. Mis on inimeste reageering - inimesed mässavad selle vastu!

Levitatakse valeinfot ja kohati käib justkui nähtamatu sõjategevus. Selline on aeg, kus me elame. Ometi ei ole halba heata - ehk mõtestame nüüd, kui vabaduste piiramine puudutab meid kõiki vahetult, isolemist nii riigi kui indiviidi tasandil veidigi tähendusrikkamalt ning hindame seda kõrgemalt.

Siiski, vaatamata COVID ärevusele oli ka reedesel aktuse saalis palju tänuärevust. Mõõdunud aasta pakus palju põnevust ja saavutusi, pikaajaliste ponnistuste realiseerumist tegudeks. Meil oli au üle anda 15 tänukirja ja 2 autasu. Kõigi nende autasude taga on pühendumus, soe süda ja teotahed ning aastapäeval äramärkimine on vaid osa sellest tänust ja headest soovidest, mis kõigi Teie tegevusega kaasneb.

Suur tänu teile, hoidke endid ja lähedasi ning palju õnne, Eesti Vabariik, 103. sünnipäeva puhul.

Ingvar Saare, vallavanem.

Aasta tegu - Suaru sadam uues kuues ja sisus

Suaru sadama kordategemine on käinud volikogu protokollidest läbi juba 90ndate algusest. See on olnud kõikide volikogude koosseisude soov, et merevärav saaks korda. 2010. aastal vastu võetud Suaru sadama detailplaneeringu alusel on tellitud ehitusprojekt ja kokkuvõtvalt võib öelda, et 10 aastat tööd sai 2020. aastal esimest korda praktikas ära katsetatud.

Projektiga on seotud olnud mitmeid inimesi läbi aastate, on olnud ärevust, huumorit ja mis seal salata, ka altminekuid. Viimasel neljal aastal olemine tänu rahastuse olemasolule võtnud Suaru kordategemise südameasjaks ning eesmärk on saavutatud.

Täna kõiki, kes on oma osa sellesse protsessi andnud! Aga nagu ikka, töid ja tegemisi jätkub ning eks nüüd tuleb keskenduda järjest parema teenuse osutamisele. Toimetame edasi!

Ingvar Saare, vallavanem

Sotsiaaltransporditeenus on hästi vastu võetud

Täna on ligi üheksa kuud kestnud Euroopa Sotsiaalfondi poolt rahastatud pilootprojekt „Sotsiaaltransporditeenuse korraldusmudelite testimine“.

Projekti käigus korraldab sotsiaaltransporditeenust Pärnu linnas ja maakonnas Pärnumaa Ühistranspordikeskus ja sotsiaalsõite osutatakse AS L&L kuuluva sõidukiga Citroen Berlingo. Meie autojuhiks on Külli Madissoo.

Kihnu valla eakad, puudega inimesed ja funktsiooni- piiranguga kliendid on sotsiaaltransporditeenuse väga hästi vastu võtnud. Tagasiside on olnud väga positiivne.

Üheksa kuuga on teenust kasutanud 41 erinevat klienti, teostatud 102 reisi (arvestatud inimese põhiselt) ja läbitud ligi 9800 kilomeetrit.

Põhiline sihtkoht, kuhu sõidetakse, on Pärnu Haigla eriarstide vastuvõtte. Teostatud on reise Kihnu siseselt ja kaugemad sõidud Tallinnasse ning Tartusse.

Teenus on mugav seetõttu, et klient võetakse hommikul kodust peale, laevapiletit ise ostma ei pea, linnas tehakse

peatused vastavalt kliendi soovile ja õhtul tuuakse koju tagasi.

Vastavalt vajadusele abistab klienti autojuht Külli või tuleb linna kaasa asjaajamisele sotsiaaltöötaja.

Abivajadusega klient võib abistajana kaasa võtta ühe isikliku saatja, kui ta vajab saatja abi sõidukisse sisenedes, sõidu ajal ja /või sihtkohas. Saatja sõidu ega laevapiletite eest tasuma ei pea.

On kostnud arvamusi, et üksik inimese pärast ei julgeta sotsiaalsõitu tellida.

Julgustan tellima, sest see teenus on mõeldud just Teile, ei ole vahet kas sõitjaid on üks, kaks või kolm.

Teenuse hind ei sõltu sõitjate arvust, sõit Pärnu maksub ikka kaheksa või üheksa eurot (hinna aluseks, mis laevaga minna ja tagasi tulla) olenemata sellest mitu inimest on autos.

Kasutage võimalust tellida sotsiaalsõite ka Kihnu siseselt nt poe, apteegi või perearsti külastuseks.

Meeldivaid sõite!

Sotsiaalametnik Aive

KIHNU VALLAVALITSUSES

◆ Seoses õpetajate haigestumistega vabastati akordioni-õppe õpilased pilliõppe ringi osalustasust täielikult ja viiuliõppe ringi osalustasu vähendati 75 %.

◆ Moodustati inventuurikomisjon koosseisus Ingvar Saare (komisjoni esimees), komisjoni liikmed Anna Maria Lember ja Maarja Kobin.

◆ Kuulutati välja tegevus- ja ettevõtlustoetuste taotlusvoor. Taotlusvoor on avatud 8. veebruarist 8. märtsini 2021.

◆ Kinnitati vallavalitsuse poolt osutatavate teenuste ja inventari rentimise, vanarahvamaja platsi ning jõusaali kasutamise hinnad.

◆ Anti välja vallavalitsuse tänukirjad

◆ MTÜle Kihnu Selts anti kasutusse rahvamaja ruumid järgnevate ürituste läbiviimiseks: Räimeretk 15. mai 2021, „Saunafestival“ 19. juuni 2021 ja „Ahvena ahvatlus“ 10. juuli 2021.

◆ Aavikule anti luba liituda Ristiku kinnistul asuva vallale kuuluva Päästetepoo veetorustikuga.

◆ Tauno Alabert'ile väljastati projekteerimistingimused Ojasepõllu 1e (Lemsi küla) elamu, kuuri, saunamaja ja imbeväljakuga septiku projekteerimiseks.

◆ Anti arvamus 25 Kihnu ümbruse laiu riigi omandisse jätmise osas (ei nõustunud nende riigi omandisse jätmisega, vaid need soovitakse valla omandisse taotleda) ja määrati neile sihtotstarbed.

RIIDA
T • A • L • U
MANILAIUL

**Riida talu Manilaiul
MÜÜB VALGET LÕNGA**
8/2, 8/3 ja 6/2.

**Kilohind 20 eurot,
lisainfo 505 5340**

Kümme aastat kiiremat ja tõhusamat abi

Erakorralise abi andmise brigaad tähistas veebruaris oma kümnendat tegutsemisaastat ja Kihnu vallavanem Ingvar Saare nimetab selle loomist oma ametiaja tegevustest kõige-kõige olulisemaks.

„Kõige tähtsam on inimestele turvatunde tagamine – kui saarel midagi juhtub, on võimalik kiiresti abi anda,“ ütles Põhja-Eesti regionaalhaigla (PERH) anestezioloogiakliiniku juhataja Andrus Remmelgas. Tema sõnul on väikesaarte esmaabibrigaadide loomisel oluline roll Kihnu vallavanemal, kes idee välja käis. „Tänu tema initsiatiivile kõik see käima läks ja ta tõmbas kaasa ka Vormsi ja Ruhnu,“ ütles Remmelgas. Eelmisel aastal alustas esmaabibrigaad tööd ka Prangli saarel.

Kihnu oli esimene väikesaar, kus alustati telemeditsiiniga, mis oli 10 aastat tagasi nii uuenduslik, et seda käidi uudistamas mujalt maailmast. Lahtiseletatult tähendab see, et kui Kihnus uurib kiirabitöötaja patsiendi südame tööd, siis sama pilti näeb digitaalselt arst-konsultant Tallinnas, kes hindab olukorda ja määrab edasise tegevuse. Telemeditsiini aparatuur on kasutusel iga raskema kutse ja kõikide südamehaigete uurimisel, kui Kihnus on piisav internetivõimalus, mida sageli paraku pole.

„Kogu see lugu on positiivne,“ ütles kiirabibrigaadis esimesed 9 aastat töötanud pereõde Tälle Riina, kelle hinnangul erineb kiirabieelne aeg praegusest samavõrd nagu päev ööst.

PERH, mille koosseisus Kihnu esmaabibrigaad töötab, saab Riinalt ainult kiidusõnu. „Seal on kõik inimesed tohutul vastutulelikud ja igal võimalikul moel aitavad,“ lausus ta.

Kas Kihnus usuti, et nii väikesele saarele tuleb Tallinnast juhitud esmaabi? Kindlasti mitte. „Mina vaidlesin ja

ütlesin Ingvarile, et ei tule siia mingit kiirabi,“ oli üks kahtlajatest Riina, kes emana teab, et kui ta vallavanemast poeg on midagi pähe võtnud, siis teda ümber veenda on praktiliselt võimatu.

Kui Kihnus leidis skeptikuid, siis Andrus Remmelga sõnul nende haiglas ja Terviseametis kahtlejaid ei olnud. „Meie pigem vaatasime selle pilguga, miks sellist asja varem ei olnud,“ ütles ta. Lihtsamaks tegi asjaajamise, et riik pakkus kohe rahastajana tuge, esialgu projektipõhiste, nüüd on väikesaarte kiirabi ametlikult süsteemi osa.

Esmaabibrigaadis töötasid selle loomise ajal Luule Aav, Allan Laarents, Mihkel Saare, Riina Saare, kellest kolm esimest on senini ametis. Mõned aastat töötas Koit Leas ja praegu ka Nele ja Marko Lanno ning Egon Vohu.

Küsimus, kas kiirem ja tõhusam abi on aidanud päästa elusid, saab jaatava vastuse nii Kihnust kui ka Tallinnast, kuigi must-valgelt seda kokku lugeda pole võimalik ega vajalik.

Dr Remmelga sõnul ei

tähenda elupäästmine tingimata inimese surmasuust äratoomist, vaid kiirem abi võimaldab patsiendil hilisemalt paremat toimetulekut. „Kui inimene saab trauma, haavade või südameprobleemide puhul kiiresti transporditud kohta, kus ta paremat ravi saab, siis ka see on inimese elu päästmine ja annab talle eluaastaid juurde,“ selgitas doktor.

Kiirem ja parem ravi võimaldab hilisemat paremat toimetulekut ja annab eluaastaid juurde.

Algusest peale esmaabibrigaadis töötanud Pajumetsa Luule sõnul on väga oluline õnnetusejärgsed või ägeda haigusega patsiendid kiiresti arstide hoole alla saata, see hoiab ära hilisemad kroonilised hädad. „Võib ka nii olla, et ennast halvasti tundev vananimene ootab kodus,

et läheb ehk üle, aga pärast võib tervenemiseks juba hilja olla,“ ütles ta.

„Aga Arkadi Popov, keda kõik kiidavad, ongi tegelikult supermees,“ rääkis Tälle Riina. Kevadise eriolukorra ajal kriisijuhtimisega ülimalt populaarseks saanud Popov oli 10 aasta eest esmaabibrigaadi sisuline väljamõtlenaja ja käivitaja. „Ta on selline hasarti ja energiat täis mees, et liigutab mägesid paigast. Nii kõva mees – ja oleks ta kellelegi ühe sandi sõna öelnud, seda ei olnud,“ ei ole Riina kindusnadega kitsi. Ta tunnistab, et töövestluseel tundus Popov talle tõsiselt inimesena, kellega on raske koostööd teha. „Aga tegelikult on täielik naljatila: huumorit täis otsast otsani – luuletab, laulab ja mida kõike teeb.“

Algusest peale parameedikuna töötanud Nurme Allan teab kiirabi-eelset aega hästi, sest aasta enne brigaadi loomist oli ta perearsti alluvuses nädalavahetuseti valves. Kutsele sõitis ta oma autoga, varustuseks kaasas väike kohvrike.

Kui vastlapäeval on lumi, siis kelkusid ja suuski nurka ei jäeta!

Kihnu kooli õpilased ning Kni mõnigi teine saareelanik kogunesid 16. veebruaril karjääri lõbusatele vastlapäeva võistlustele.

Aitäh ka korraldustiimile: Lahe Daniel, Uusmaja Silvia, Järve Elme, Lepiku Merike, Uustalu Talvi ja Jaanus, Arvi Maie, Uue-Matu Liis, Tamme-kivi Keitlin ja kogu koolipere!

Uusmaja Anna Maria,
noorsootöötja ja kultuuritöö spetsialist

Esimene ala oli kelkudel teineteise vedamine aja peale Fotod: Kai Maser

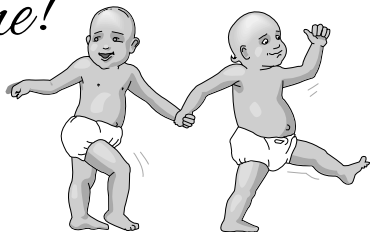

Meeskondades pikima liu laskmisel oli rekord 159 meetrit

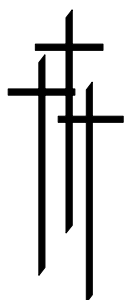
Eks preemiaks said ikka kõik osalejad hernesuppi ning vastlakuklitest näod vahukooreseks

Õnnitleme!

*Agne Annuki ja Karel Kuutma
perre sündis 15. veebruaril 2021
poeg Karli Kuutma.*

Lahkunud

JAKOB JÕGISUU
15.01.1988 - 26.01.2021

Märtsikuu
sünnipäevalapsed

3. märts

Alma Piisang (Uue-Tappu) 79

4. märts

Elvi Akkermann (Laasi) 74

6. märts

Lidia Kütt (Muru) 95

Leili Madissoo (Pärdi-Tooma) 71

8. märts

Eeri Vesik (Patsi) 65

19. märts

Elga Köster (Kiisu) 74

31. märts

Toivo Leppik (Merimetsa) 60